

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Ступінь вищої освіти	магістр	Форма навчання	денна	Навчальний рік/семестр	1-й рік навчання, II семестр
----------------------	---------	----------------	-------	------------------------	------------------------------

Силабус

Назва навчальної дисципліни	Аналіз художнього тексту
Кафедра	філології
Освітня програма	035 Філологія (Українська мова і література) галузі знань 03 – Гуманітарні науки
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/семінарські, лабораторні заняття/самостійна робота)	Тип дисципліни (обов'язкова чи вибіркова): обов'язкова Кількість кредитів: 3 Лекції: 10 Семінарські/практичні заняття: 16 Лабораторні заняття: - Самостійна робота: 64
Викладач(і) відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, наукові ступені і звання, адреса електронної пошти викладача/ів)	Лариса Кравець, док. філол. наук, проф., kravets.larysa@kmf.org.ua
Пререквізити навчальної дисципліни	Стилістика української мови, Лінгвістичний аналіз тексту
Анотація дисципліни, мета та очікувані програмні результати навчальної дисципліни, основна тематика дисципліни	<p>Запит на вивчення тексту у другій половині ХХ ст. тісно пов'язаний із переосмисленням значення мови в житті людини та визнанням її влади над людиною. Із розвитком інформаційно-комунікаційних технологій роль тексту в суспільстві зростає, розширилися його функції, розгалузилася типологія, з'явилися нові способи і методи роботи з ним. Все це зумовлює актуальність вивчення дисципліни «Аналіз художнього тексту», предметом якої є ознаки і характеристики (структурні і функціональні) тексту як комунікативної одиниці, як цілісного мовленнєвого утворення.</p> <p>Мета дисципліни «Аналіз художнього тексту» – засвоєння основних понять лінгвістики тексту, формування знань про лінгвістичні категорії тексту, стильову типологію та структуру тексту, оволодіння принципами лінгвостилістичного аналізу тексту.</p> <p>Основні завдання вивчення дисципліни «Аналіз художнього тексту» :</p>

- вивчення теоретичних засад лінгвістики тексту;
- оволодіння термінологічним апаратом лінгвістики тексту;
- осмислення тексту як окремої одиниці мови;
- засвоєння типових архітектонічних схем тексту;
- вироблення навичок комплексного лінгвостилістичного аналізу текстів різних стилів та типів;
- вироблення навичок продукування різних типів текстів та вдосконалення девіативних текстів.

У результаті вивчення дисципліни студенти мають

знати:

- теоретико-методологічні засади та проблематику лінгвістики тексту;
- основні категорії тексту та форми їх вияву;
- механізми утворення тексту;
- одиниці тексту;
- семантико-синтаксичну і композиційно-стилістичну структури тексту;
- внутрішньотекстові зв'язки;
- мовні засоби міжфразного зв'язку;
- методи і прийоми лінгвостилістичного аналізу тексту;
- закономірності побудови текстів різних типів і стилів;

уміти:

- визначати стиль тексту;
 - виявляти різні види інформації і способи їх передачі в тексті;
 - встановлювати внутрішньотекстові зв'язки;
 - використовувати мовні засоби зв'язку;
 - продукувати тексти відповідно до комунікативної настанови, теми, типу і стилю висловлення;
 - встановлювати закономірності співвідношення між планом вираження і планом змісту у межах тексту;
- здійснювати комплексний лінгвостилістичний аналіз тексту.

Програмні компетентності

- професійна мовна компетентність;
- інформаційна компетентність;
- лінгвістична компетентність;
- дискурсивна компетентність;
- здатність продукувати комунікативно ефективні тексти;
- здатність декодувати зміст тексту, враховуючи закономірності співвідношення між планом вираження і планом змісту;
- здатність оцінювати мовний матеріал відповідно до сфери спілкування, теми, мети, комунікативних завдань.

Тематичний план курсу

Тема 1. Поняття тексту у лінгвістиці.

Тема 2. Зв'язність і цілісність тексту.

Тема 3. Семантико-синтаксична структура тексту.

Тема 4. Композиційно-стилістична структура тексту.

Тема 5. Методика лінгвістичного аналізу тексту.

	<p>Тема 6. Лінгвістичний аналіз текстів офіційно-ділового стилю. Тема 7. Лінгвістичний аналіз текстів наукового стилю. Тема 8. Лінгвістичний аналіз текстів художнього стилю Тема 9. Лінгвістичний аналіз текстів публіцистичного стилю. Тема 10. Лінгвістичний аналіз текстів конфесійного стилю Тема 11. Лінгвістичний аналіз розмовного стилю.</p>	
<p>Критерії контролю та оцінювання результатів навчання</p>	<p>З метою стимулювання планомірної та систематичної навчальної роботи оцінювання знань студентів здійснюється за 100 – бальною системою. Форми контролю знань студентів: - поточний; - модульний; - підсумковий (залік). 100 – бальна шкала - переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ECTS – A, B, C, D, E, FX, F). Поточний контроль знань студентів протягом одного семестру передбачає оцінку за роботу на практичних заняттях.</p>	
	<p>Бал за усний виступ та виконання письмового завдання</p>	<p>Критерії оцінювання</p>
	<p>5</p>	<p>У повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.</p>
	<p>4</p>	<p>Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.</p>
<p>3</p>	<p>У цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі</p>	

	істотні неточності та помилки.
2	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому істотні неточності
1	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому істотні помилки.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.
<p>Доповнення виступу:</p> <p>2 бали – отримують студенти, які глибоко володіють матеріалом, чітко визначили його зміст; зробили глибокий системний аналіз змісту виступу, виявили нові ідеї та положення, що не були розглянуті, але істотно впливають на зміст доповіді, навели власні аргументи щодо основних положень даної теми.</p> <p>1 бал отримують студенти, які виклали матеріал з обговорюваної теми, що доповнює зміст виступу, поглиблює знання з даної теми та висловили власну думку.</p> <p>Істотні запитання до доповідачів:</p> <p>2 бали отримують студенти, які своїм запитанням до виступаючого істотно і конструктивно можуть доповнити хід обговорення теми.</p> <p>1 бал отримують студенти, які у своєму запитанні до виступаючого вимагають додаткових відомостей з ключових проблем розглядуваної теми.</p> <p>Складання словника основних термінів, що визначені програмою курсу (за темами):</p> <p>Програмою курсу визначений перелік ключових термінів, що розкривають зміст кожної теми. Студентам пропонується скласти словник основних термінів з конкретної теми на останніх сторінках опорного конспекту лекцій.</p> <p>2 бали нараховуються студентам, які не лише склали повний перелік визначених термінів з конкретної теми, а й можуть вільно розтлумачити їх зміст.</p> <p>1 бал нараховуються студентам, які склали неповний перелік визначених термінів з конкретної теми і не можуть їх розтлумачити без конспекту.</p> <p>Ведення опорного конспекту лекції:</p> <p>Опорний конспект лекції (ОКЛ) – вид навчально-методичного посібника, в якому у стислому і системному вигляді викладений основний теоретичний матеріал у формі основних понять і положень, що структурно й логічно пов'язані між собою. Ці поняття та положення є лише опорними сигналами, вони вимагають пояснень і</p>	

визначень, що мають записати студенти під час лекції. Його ведення сприяє системному і глибокому засвоєнню навчального матеріалу, дозволяє простежити структурні зв'язки між різними поняттями, положеннями, концепціями, проблемами теоріями тощо.

Кожен студент повинен мати ОКЛ на лекціях і вести в ньому записи власноруч. Під час аудиторної роботи з ОКЛ студенти записують основні тези лекції та пояснення викладача у визначеному в конспекті полі. При самостійній роботі рекомендується доповнити записи лекції та завершити виконання завдань, що були зазначені в робочій програмі та ОКЛ.

2 бали нараховуються студентам, які в повному обсязі самостійно і творчо опрацювали всі питання лекції і вільно володіють її змістом.

1 бал нараховується студентам, які опрацювали лише окремі питання лекції і не достатньо вільно володіють її змістом.

Підготовка письмових завдань (лінгвістичний аналіз тексту):

2 бали отримують студенти, які можуть виокремити з різних джерел основні положення, структурно об'єднати їх, коротко проаналізувати кожне з них та зробити ґрунтовні узагальнюючі висновки

1 бал отримують студенти, які в цілому правильно виокремили основні положення кожного з джерел, але не зробили їх відповідного аналізу та узагальнюючих висновків.

Студент, який з різних обставин не отримав необхідної кількості балів з будь-якої теми, має можливість самостійно її підготувати і пройти індивідуальний поточний контроль знань з цієї теми способом комп'ютерної діагностики або виконати додаткові завдання до самостійної роботи, що пропонуються в робочій програмі до теми.

Підсумкове контрольне оцінювання знань студентів

Підсумкове модульне оцінювання знань студентів означає поступове накопичення балів від одного поточного модульного контролю до іншого в кінцевому рахунку отримання середнього підсумкового балу.

За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною системою	Визначення
90 - 100	A	5 (відмінно)	Повно та ґрунтовно засвоїв всі теми навчальної програми вміє вільно та самостійно викласти зміст всіх питань програми навчальної дисципліни, розуміє її значення для своєї професійної

				підготовки, повністю виконав усі завдання кожної теми та поточного модульного контролю в цілому. Брав участь в олімпіадах, конкурсах, конференціях.
	82 - 89	В	4 (дуже добре)	Достатньо повно та ґрунтовно засвоїв основні питання робочої програми. Вміє самостійно викласти зміст. Виконав завдання кожної теми та модульного поточного контролю в цілому.
	75 - 81	С	4 (добре)	Недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв деякі теми робочої програми, не вміє самостійно викласти зміст деяких запитань програми навчальної дисципліни. Окремі завдання кожної теми та модульного поточного контролю в цілому виконав не повністю.
	69 - 74	Д	3 (задовільно)	Засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вміє вільно самостійно викласти зміст основних питань навчальної дисципліни, окремі завдання кожної теми модульного контролю не виконав.
	60 - 68	Е	3 (достатньо)	Засвоїв лише окремі питання навчальної програми. Не вміє достатньо самостійно викласти зміст більшості

			питань програми навчальної дисципліни. Виконав лише окремі завдання кожної теми та модульного контролю в цілому.
	35 - 59	FX	2 (незадовільно)
			Не засвоїв більшості тем навчальної програми не вміє викласти зміст більшості основних питань навчальної дисципліни. Не виконав більшості завдань кожної теми та модульного контролю в цілому.
	1 - 34	F	2 (незадовільно)
			Не засвоїв навчальної програми, не вміє викласти зміст кожної теми навчальної дисципліни, не виконав модульного контролю.
Інші інформації про дисципліни (політика дисципліни, технічне та програмне забезпечення дисципліни тощо)	<p>Під час навчання передбачено проведення лекцій, практичних занять, консультацій, бесід. Політика щодо відвідування. Відвідування занять обов'язкове. Політика щодо дедлайнів та перескладання: усі письмові роботи мають бути здані вчасно. Роботи здані невчасно і без поважних причин оцінюються нижчим балом (80% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Політика щодо академічної доброчесності: плагіат (зокрема, копіювання робіт з інтернету), різні види списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені. Мобільні пристрої на занятті можна використовувати лише під час он-лайн тестування та виконання практичних завдань.</p>		
Базова література навчальної дисципліни та інші інформаційні ресурси	<p>Основні інформаційні джерела Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики / Ф. С. Бацевич. – К. : ВЦ «Академія», 2004. – 344 с. Валгіна Н.С. Теорія тексту / Н С. Валгіна. – М. : «Логос», 2003. – 280 с. Дудик П. С. Стилїстика української мови: навчальний посібник / П. С. Дудик. – К.: ВЦ «Академія», 2005. Єщенко Т. А. Лінгвістичний аналіз тексту / Т. А. Єщенко – К. : ВЦ «Академія», 2009. – 264 с. Загнітко А. П. Лінгвістика тексту: Теорія і практикум / А. П. Загнітко. – Донецьк: ДонНУ, 2006. – 289 с.</p>		

- Кочан І. М. Лінгвістичний аналіз тексту: Навч. Посібник / І. М. Кочан. – К. : Знання, 2008. – 423 с.
- Кравець Л. В. Стилїстика української мови: практикум / Л. В. Кравець. – К.: Вища школа, 2004.
- Крупа М. П. Лінгвістичний аналіз художнього тексту: навч. посібник / М. П. Крупа. – Тернопіль : Підручники і посібники, 2008. – 432 с.
- Кухаренко В. А. Інтерпретація тексту / В. А. Кухаренко. – Вінниця : Нова книга, 2004. – 261 с.
- Мацько Л. І. Культура української фахової мови / Л. І. Мацько, Л. В. Кравець. – К.: ВЦ «Академія», 2007.
- Мацько Л. І., Лінгвістичний аналіз тексту: практикум / Л. І. Мацько, Н. М Цівун. – Тернопіль: «Мальва-ОСО», 2015. – 120 с.
- Мацько Л. І. Стилїстика української мови / Л. І. Мацько, О. М. Сидоренко, О. М. Мацько. – К.: Вища школа, 2003.
- Пономарів О. Д. Стилїстика сучасної української мови / О. Д. Пономарів. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2000.
- Селиванова Е. А. Основи лінгвістическої теорії текста и комунікації / Е. А. Селиванова. – К. : Фитосоціоцентр, 2002. – 336 с.
- Українська мова: енциклопедія. – К.: “Укр. енцикл.”, 2000.
- Шульжук К. Ф. Синтаксис української мови / К. Ф. Шульжук. – К. : ВЦ «Академія», 2004. – С. 373 – 376.

Допоміжні інформаційні джерела

- Бабич Н. Д. Практична стилїстика й культура української мови / Н. Д. Бабич. – Львів: Світ, 2003.
- Бойко Н. І. Українська експресивна лексика в словнику, мові та мовленні / Н. І. Бойко. – Ніжин, 2002.
- Валгіна Н. С. Теорія текста / Н. С. Валгіна. – М. : Логос, 2003.
- Волкотруб Г. Й. Практична стилїстика української мови / Г. Й. Волкотруб. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2004. – 256 с.
- Голубовська І. В. Практична стилїстика української мови : Навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів нефілологічних спеціальностей / І. В. Голубовська. – Житомир : Вид-во ЖДУ імені Івана Франка, 2010. – 124 с.
- Ефтімова А. Есето в академічна та журналістическа практика / Андреана Ефтімова. – Велико Търново: Фабер, 2011. – 172 с.
- Єрмоленко С. Я. Літературна норма і мовна практика / С. Я. Єрмоленко, С. П. Бибик, Т. А. Коць, Г. М. Сюта, С. Г. Чемеркін. – Ніжин : «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2014.
- Єрмоленко С. Я. Мовно-естетичні знаки української культури / С. Я. Єрмоленко. – К. : Інститут української мови НАН України, 2009.
- Зарицький М. С. Стилїстика сучасної української мови:

- посібник / М. С. Зарицький. – К. : Парламентське видавництво, 2001. – 156 с.
- Йосифова Р. Стилистика. Теоретичні бележки. Задачі і текстове за упражнения. Лингвостилістичні аналізи / Рашка Йосифова, Марія Илиева. – Велико Търново: УИ «Св.св. Кирил и Методий», 2012. – 220 с.
- Качуровський І. Основи аналізу мовних форм (стилістика) / І. Качуровський. – Мюнхен – Ніжин, 1994.
- Качуровський І. Основи аналізу мовних форм (стилістика). Фігури і тропи / І. Качуровський. – Мюнхен – Київ, 1995.
- Качуровський І. Фоніка / І. Качуровський. – Мюнхен, 1984.
- Коваль А. П. Практична стилістика сучасної української мови / А. П. Коваль. – К.: Вища школа, 1987.
- Кравець Л. В. Специфіка віршового тексту / Л. В. Кравець // Лінгвістичні дослідження : зб. наук. праць. – Х., 2008. – Вип. 24. – С. 53 – 61.
- Кравець Л. В. Співвідношення понять «твір» і «текст» у сучасній філології / Л. В. Кравець // Філологічні науки : зб. наук. праць. – Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2008. – С. 63 – 69.
- Кравець Л. Динаміка метафори в українській поезії ХХ ст. / Л. Кравець. – К.: ВЦ «Академія», 2012. – 416 с.
- Мацько Л. І. Українська мова в освітньому просторі / Л. І. Мацько. – К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009.
- Мойсієнко А. Мова як світ світів. Поетика текстових структур / А. К. Мойсієнко. – Умань, 2008.
- Одинцов В. В. Стилистика текста / В. В. Одинцов. – М. : Едиториал УРСС, 2004.
- Самійленко В. Дбаймо про фонетичну красу нашої мови // Поетичні твори. Прозові твори. Драматичні твори. Переспіви та переклади. Статті та спогади / В. Самійленко. – К., 1990.
- Святовець В. Ф. Словник тропів і стилістичних фігур / В. Ф. Святовець. – К. : ВЦ «Академія», 2011.
- Семашко Т. Ф. Практична стилістика української мови / Т. Ф. Семашко. – К. : НУБіП України, 2017. – 249 с.
- Солганик Г. Я. Стилистика текста / Г. Я. Солганик. – М. : Флинта – Наука, 2003.
- Стилистический энциклопедический словарь русского языка / под ред. М. Н. Кожинной. – М. : : Флинта – Наука, 2003.
- Сучасна українська літературна мова. Стилiстика. / За заг. Ред. І. К. Білодiда. – К. : Наукова думка, 1973.
- Сюта Г. Текст як об'єкт пізнання і стрижневе поняття рецептивної естетики та поетики / Г.Сюта // Українська мова. – 2017. – № 3. – С. 64-76. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ukrm_2017_3_7
- Сюта Г. М. Цитатний тезаурус української поетичної мови ХХ ст.: монографія / Г. М. Сюта. К.: Інститут української мови НАН України, 2017. – 380 с.
- Тодоров Ц. Семиотика. Реторика. Стилiстика / Цветан Тодоров. – София: Сема РШ, 2000. – 134 с.

Чабаненко В. А. Стилiстика експресивних засобiв української мови / В. А. Чабаненко. – Запорiжжя : Запорiзький держ. ун-т, 2002.

Jeffries L. Stylistics / Lesley Jeffries, Daniel McIntyre – Cambridge University Press, 2010. – 238 p.

Moennighoff B. Stilistik / Burkhard Moennighoff. – Stuttgart : Reclam, 2009. – 114 s.

Sandig B. Textstilistik des Deutschen / Barbara Sandig. – Berlin, New York: Walter de Gruyter, 2006. – XIII. – 584 s.

Simpson P. Stylistics: A Resource Book for Students / Paul Simpson. –Routledge, 2014. – 314 p.

Watson G. The State of Stylistics / Watson, Greg (Ed.) – Amsterdam, New York : NY, 2008. – XXII. – 517 p.

Інформаційні ресурси

Fairclough N. Discourse and Text: Linguistic and Intertextual Analysis within Discourse Analysis / Norman Fairclough // Discourse&Society -

<http://das.sagepub.com/content/3/2/193>.

LLAS Centre for Languages, Linguistics and Area Studies - <https://www.llas.ac.uk/resources/gpg/2755>

PALA Poetics and Linguistics Association – www.pala.ac.uk

АННАЛІЗ ТЕКСТА – <http://www.ruthenia.ru/annalystxt/>

Валгина Н.С. Теория текста –

<http://evartist.narod.ru/text14/01.htm>

Вікіпедія. Стилiстика гіпертексту –

<http://uk.wikipedia.org/wiki>

Дейк Т.А. ван Когнитивные и речевые стратегии

выражения этнических предубеждений –

<http://psyberlink.flogiston.ru/internet/bits/vandijk1.htm>

Ізборник – <http://litopys.org.ua/ukrmoiva/um.htm>

Мацько Л.І., Сидоренко О.М., Мацько О.М. Стилiстика української мови – <http://www.twirpx.com/file/155138/>

Портал української мови. Стилiстика – [http:// pravila-ukmoiva.at.ua/index/stilistika/0-27](http://pravila-ukmoiva.at.ua/index/stilistika/0-27)

Сайт для філологів-українців – <http://grinch-home.at.ua/>

Словник стилістичних термінів –

<http://shkola.ostriv.in.ua/publication/code-16a71b8740040>

Словник української мови – <http://sum.in.ua/>

Стилiстика текста – <http://enc-dic.com/stylistic/Stilistika-teksta-78/>

Текст // Вікіпедія –

<http://uk.wikipedia.org/wiki/%D2%E5%EA%F1%F2>

Текст // Эциклопедия эпистемологии и философии науки –

http://epistemology_of_science.academic.ru

1576.ua.